

نسخه ۱۰ فروشد

... اداره خاتمی
« ثروت فزون » مطبعه سنده در

صاحب امتیازی

صیبه زکریا

بویوک مجسمه

اون بش کونده بر پنجه شنبه کونلری چیقار ادبی ، علمی مجموعه در .

نومرو : ۱۳

پیشیه ۱۶ تشرین اول ۱۹۱۹

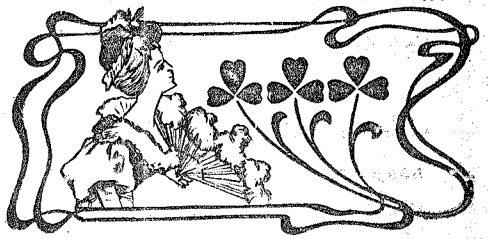
سرحدری :

ماله ادیب

ابراهیم ایچمان بك طرفین

اعیانیه مشیر فواد باشا حضرتلری

فکر هفته

قور تولوش قورغوزلری

بجران زمانلری قور تولوش نظریه لری طوغور و پور. بونلرک ایچنده قاریشیک، معضل، تطبیق مشکل اولانلر بولندی کی بسط، فرعی و قولای کوزوکلری ده واردر. مثلا اوچنجی مصطلی زماننده فرانسز طوپی ضابطلریک قور تولوشی تأمین ایده جکی فرض اولنه یلیدی. ایکنجی سلطان محمودده یکجیری اوچانی قالدیرمقله خلاص چاره سنی بولدی فکرنده ایدی. چونکه هنوز بر عصر اول یاشایان پوښتني بابالرضه گوزه اول اوچ عصر اول کوندریش اولان کتاب، بشری جمعیتک اساسنی کوزلجه قورمشدی. اولر، « لافسداوا فی الارض بعد اصلاحها » اضرینه رعایت ایتک ایستدکلرندن دریندن درینه اخلاقی، دینی، حقوقی تملری یجیده دکل بلکه آنجی سطحده مشاهده اولوفان فسادلری ازالیه چالشیورلری.

بو فکرک تماماً محو اولدیغنی ادعا ایده مه یز. دینی و ملی بناضرده تملک صاغلانلنه مقابل یالکز آواده صیراده چایتنک تعمیرینه لزوم اولدیغنی دوشونلر حالا موجوددر. بونلره کوره بز فکر زلزله لرینه، حس یا فینلرینه قارشى امین بر موقهده یز، الوبورکه خزینه ضرک درینلکنه وائف اولام. مع مافیه شوراسی محققدرکه ارتق تبدل لزومنی، بر عصر اول اولدیغنی کی یالکز عسکری ویا ادارى نقطه نظر دن حس ایتمه یوز. قیمتارلوحه سنی la table des valeurs یکی باشدن تصحیح و ترتیب ایلک هان هان بوتون متفکرلر ضرک خفی ویا عیان آرزو سیدر. دوزه لیمک، ایلشدریمک و کوزلشدریمک آمللری ساده اردو و حکومت حقنده دکل بلکه بوتون فردی و اجتماعی فعالیتز ایچون موضوع یخنددر. مثلا جلال نوری بک هر کونکی مقاله لریده کوزدن دیکشمه به لزوم کوسترن فکرلری تشریح اییدیور. مدرسی اسماعیل حق بک ایسه بزى یکی دنیای قاروشدیراجق اولان [۱] « حدسی بر فلسفه ایله جانلی بر ادبیات » طلب اییدیور. بوکریده متفکره کوره بزى استقباله طوغور کوتورن حقیقی جریان سسزجه، ساکنجه آقان بر ایرماق، حیانتک، تاریختک ایرماغیدر. ماضیه قارشى اعلان استقلال شکن دکدر، آکا قارشى اسارت مطلقه یی ده

[۱] « یکی دنیا » مجموعه سی : ۱۵ جزران ۳۳۵

قبول ایده مه یز. نه تقلید نه ده تعصب مقبولدر، بزى قورتارا بیلیر و یاشانا بیلیر. چونکه هر ایکسی ده اولومدر. یکانه نجات تجلیسی ماضینک اوزرینه قورولان واستقبالی یارانان بر اجتماعده اول بیلیر.

تجددک انذاری ایله ماضینک انکاری آراسنده تورکچلرک اورت بر موقی وار. اولرک قور تولوش دستوری معتدل. درحال قابل تطبیق اولق ایستین هر سیاست مذهبی کی تورکچلر خیرالامور اولارق وسطی انتخاب اییدیورلر. بونلرک مدون نظریه لرینه کوره (تورکشمک، اسلاملاشمق، معاصرلاشمق رساله سنی قصد اییدیورم) ماضینک سلطتی حریده قورولمالی، تجدد مجراسی مدنیت اوزرینه آچیلمالیدر. کرک فردده، کرک ملتده حس ایله فکر آراسنده، آلت ایله غایه بیننده برتخته پرده چکیمک، ترلاری تحدید ایله فاوغلری یاصاق اتمک نمکندر. خلاصه تورکچلر مسافر اولارق قبول اییدن علمک و آلتک دینی و اخلاقی حرمنه کیره میه جکنی ادعا اییدیورلر.

هر یکی اصلاحاتی، تکلیفی اورتایه آتادن اول اسکیدن رغبت کورمش اولان قلاغوز فکرلری تنقید ایله مکه مجبوردر. سیاستمزی و روحی یکی قالبده دوک ایسته یلر اول بول قوتلری اسکی قالبلری قیرمی ایله اثبات ایدرلر. کندنی طامق، قبول ایستدیریمک ایچون اک مؤثر واسطه یقمقدر.

یکی انتشار ایدن « قور تولوش » مجموعه سی سوسیالیست فکرلری تورکچلک جریانیه قارشى قویور. [۲] « بجران هنوز سیسته ملری واضح صورتده تعیین ایتمه دیکندن بزه قور تولوش امید ویره جک قدر اولفون کورونمور. هله اک زیاده محتاج اولدیغیز اقتصادی ساحه ده بک یاوان . . . جله لرله تورکچلکی تنقید اییدیور. آرزو اولورکه بو تنقیدات ده اساسی، ده واضح، ده درینه نفوذ ایدر اولسون. اجنبی برلسانه و اف اولانلر بونماقشله آگاه اولابیلرله سوسیالیستلرک ملیتی نظریه لرى ناصل تنقید ایستکلری بیلیرلر. فقط منقد اولدیغنی قدر معلم صفتی ده حائر اولمی لازم کلن بر مجموعه، باخصوص بوسبوتون یکی بر فکری یا عفه چالشیغنی ایچون، یالکز تورکجه اوقویان قارلرینه ده اطرافلی ده تفرعانی ایضاحات ویرمه مجبوردر. فی الواقع بزه یکی قور تولوش یوانی اواده ایدنلر نه دن « تورکشمک، اسلاملاشمق و معاصرلاشمق » دستورینک شایان قبول اولدیغنی، بو بر نوع « حکومت ایچنده حکومتک » نه دن صرود اولدیغنی کوستره ضلرسه بورجارینک ایلک قسمی اوده مش اولزلر. تورکچی محمدلرک حالا یتیمه مش اولماسی تورکچلکک عدم امکانی

[۲] قور تولوش ۶ سوسیالیزم دن بحث ایدر علم و صنعت مجموعه سی برنجی نومبر سی ۲۰ اپول ۱۹۱۹

اثبات ایده هنر. نته کیم سوسیالیست مجاهدلرک هنوز طانغاش اولمی بو مسلکک علیهنده کافی بر دلیل دکدر. لازم اولان نفسمزده و عملمزده نأسیس ایلک ایسته نی بوشلینک خطاسنی کوسترمک، اجتماعی بناضرده یکی پایلان بو بر برینه کچم اولدرک نه دن برر محبسن باشقه برشی صایلا میه جفی آکلا تمقدر.

کوک آک ضیا بکک بزله عینی زمانده مطاع اولرق کوستردیکى بواج حکومت (تورکک، اسلامق، معاصرلق) حال حاضرده موجود آثارشینک مکوره. حاله افرانندن، واقعه نک حق اولارق قبولندن باشقه برشی دکدر. فوضای حال، مکوره استقبال اولامز. بوکون واقعه اولارق کوزوکلر اوچ درلو کیدیشک یکدیگرکله مصادمه سنه رغما اوچنک ده حق اولدیغنی کوسترمک ایچون اجتماعاً خلاف قاعده anormal اولدقلری اثبات ایله مک لازمدر. لایینج دنیاده فناک محدودیتدن نشأت ایستدیکنه قائلدی. مفکوره کال خیری تضمن ایده بیلیمک ایچون مطلق اولمیدر. اونی تحدید اتمک حکومت ایچنده ویا اوستنده بر حکومت یا تمقدر. بو ایسه نه قلب نه سیاست نظرنده مقبولدر. خلاصه سوسیالیست برمنقک وظیفه سی حال حاضرده یکدیگرکی تحدید و تنقیص ایده رک دائمی اضطرارلر تولید ایدن تورکک اسلامق، معاصرلق جریانک ناصل اقتصادی عامللرک تحت تأثیرنده معین تبدلاته و تصفیه یه اوغرایه جفی کوسترمکدر.

بو اکسیکلکی رسام نامق اسماعیل بک « سوسیالیزم و صنعت » عنوانی بر مقاله سیله قسماً اتمام اییدیور. تورکچلک ابتدا کندنی بر صنعت و ادبیات جریانى اولارق کوسترمشدی. مجبوسوسیا لیزمه کندنی اول بول عینی صورته می طایتدیراجق؟ بوسواله مثبت جواب ویره بیلیمک ایچون رسام نامق اسماعیل بکک مثلاً قونستانن مونییه کی هیکلر اشرارک، آده ورورل کبی رساملرک اثرلرینه اقتفا ایله میی لازم. بوکا انتظاراً بر رسام قیرچه سیله یازمش اولدی کوزل مقاله سی سوسیالیست جریانلرینک صنعت اولان مناسبتی تأثیرینی کوستریور. اولاً صورت عمومیه ده صنعتلر فردلره دکل، زمانلرینه حائدر. « دانلا قدر انچه و هر قیوریمنده جهنم قورقوسی، هر کوشه سنده خوف ایچنده بر ذهنیتک تصور ایده بیله جکی بوتون قورقوج و عجیب مخلوقات دولو، واک اوقاق تفصیلاته قدر هر پارچه سی سمایه طوغور و فیرلامش اولان بر غوتیک قانه درال قدر بزه قرون وسطا روحی هیچ برشی آکلا نامز. » صنعتکارلرله زمانلری، محیطلری آراسنده کی بو مناسبتدن طولایدرکه زمانز، بارایه، سرمایه هر حق هر فضیلتی بخش ایدن حفسزلیله، صنعت خصوصنده بیچاره دز. رسام نامق اسماعیل قومونیست بیاننامه سنده مارکس وائفه لک جمیت

حاضره قارشى اتهاى خاطرلاران جمله لری وار : « ذهنگ و صنعتك اوزرینه چوكن قلبسر، هلویتسر برما دیجیلك ، بر (مرقا تیلیم) دوشونجه لری بوغورور . . . محقق كه صنعت عالی ، دوشدیكى بو یوله برابر یوكسله یلمك ایچون، حیزنى ، قوشنى آلاچنى بر فكر انقلابی ، و روحلری دوله یران (میستیسیم) بسلنه چكى بر ایمانه محتاجدر . »

اقتصادی غوغالردن دوغان سوسیالیزم ایسه یكى بر عقیده در . « روحله قدسی قوتلره یرلشن » بر دیندر . چونكه سوسیالیزم نظریه سی معده ایله دماغ آراسنده کی یولاری ، فكر ایله حسی آراسنده کی منفذلری طبعیامیور . خلق كتله سنك مادی احتیاجلری ممنوی سلسله ده ده تأثیرینی کوسستیزیور . بو نقطه ده رسام نامق اسماعیلی بك آرئی مارقس وائفه لساك رفاقتی ترك ایله utopiste سوسیالیزم لیستلره یا قلاشیور کی کوزوکیور . پرودون « مفکوره بر چیچکدر که کولری حیاتك مادی شرائطنده در . » دیشدی . بو جمله نك آلتنه هیچ شبهه سز قارل مارقس ده امضاسنی آتابایردی . فقط مالمی سوسیالیزمک بو مشهور شیخی اجتماعی وتیره نك اساسنده آنجق اقتصادی بر تناقضك انکشافی کوروردی utopiste سوسیالیزم لیستلره کوره ایسه پروله تاریانك خصوصیتی آنجق بوتون اجتماعی صنفلر آراسنده اك مضطرب اولسنده در . [۲] البته صنعتکارلر بواضطرا بلری هر شیدن زیاده نظر دفته آلیرلر . اشته بو کون سیاستده تاریخی ماده جیلکه مسکن بر صنف فاوغاسی پلانی تعیب ایدن سوسیالیستلرک صنعتده بو دار چرچیوه خارجه چیتمالرینی ایجاب ایتدیرن عامل ! اضطراب ایله اوغراشان، اونی تصویر ایدن سوسیالیست صنعتی اضطراب جکلره پک یابجی دکدر . بزمده « عصر لرجه اوبویان قوملری اویاندران ، سیکیکلرینی قامچیلایان و آلره تازه خیز و تازه حیات ویرن » بر دینه و « حریت وحق ایسته بن السایتك اوزرنده ، صنعتك وحلقك مشترک سسنى » کزدیرمک اولان صنعتکارلره احتیاجی انکار ایتمه دن اول دوشونعلی یز . بلکه ده بو حسی وفکر مشعله سی استقبالی تنویر ایده چکدر ، بلکه ده قورتولوش بو یوله در !

همه عزت

وبایه وار بر ملاقات

یو بوک مجموعه اخیراً پارسدن عودت ایدن دو قنور نهاد رشادک ایله شهر حیده برمدن بیری کورولن و باخته لئی حقه نده بر ملاقات اجرا ایتشدور . دو قنور نهاد رشادک ملککک وجودله افتخار ایتدیکی اطباء حیدر . کندیسی مع التأسف اوزون سنه لر ملککک خارجه نده قالمش و فقط خارجه کچیردیکی بو قنورلری یته مسلککک حصر ایتکده اصلاً تردد ایتماشدر . بودفه ده استانبوله عودت ایدرکن پارسک اک معتنا سر براتلریدن برینک یتاقلری باشندن آیرله رقی وطنده دوشدر . دو قنور نهاد رشادک باخته لئی ووبایله مجادله اصولرینی یرنده کوروب ندقیقات اجرا ایتک ایچین هندستانه قدر کیده رک چالشمش بر ترک طبعی اولدینی ایچون شهر حیده اوغرایان بوقت حقه نده کندیسنک بیانی نیشر ایتکله یو بوک مجموعه مفتخر در :

محترم دو قنور اولا خسته لک بعضی غرتلرده یازیلدینی کی آق جکره صولت ایدن شکله اولدینی ، عادنا هرکس ایتدیکی بیلدیکی خیارجق شکله اولدینی سویله دی . تکرار تکرار تأمین ایتدی که استانبوله حکم سورن و بانک شمدیکی شکلی خفیف بر خسته لقی حائنده در . دو قنور دیور که :

« اگر وسائط تدایى مکمل اولورسه شمدی به قدر وبایه طوعولش اولانلردن برقسى شفا یاب اوله جقدر . مثلاً کوچک شادیه نقاقت حائنده در . ایلاک کونلر نده خسته لر اخبار اولونورسه در حال سروم شریفنه ایدیلر وانی اولقی احتمالی بالطبع ده ازیاده در . بوندن سوکره نهاد رشادک که اک مهم اوله رقی بوخسته لفه قارشى فاصل مجادله ایدیله چکنی صوردق :

— بونک ایچون اک مهم مسئله فاره لر و فاره لرله السانلرده یاشایان پیره لر در . فقط اولا خسته لنان و خسته لئی نیشر ایدن فاره لر اولدینی ایچین ابتدا فاره لرله مجادله به باشلامیدور . بونک ایچین ده هرکس اونده کی ، مفازه سنده کی فاره لری اولدیرمک چابالامیدور . بو خصوصده فاره زهرینی (آرسنیک ، فوسفور) حاری خیرلر قوللانیلر . بونلری شیمدی بزم اجزاخانه لکک صاندینی ظن ایدیورم . شونی سویله ییم که وبای هر فاره نقل ایتز . طاوون فاره سیله لنم فاره لری اک مهم تقلبات واسطه لیردر . فاره زهرندن باشقه قاپانلر وبالخاصه بزم ملکککده کی جانی قاپانلر یعنی کدیلر ده ایشه یارار . شیمدی بوراده کی مهم مسئله فاره لک اولوسنی علی العاده سو قاعه آتامقدر . قاپانلر سو ویاخود صاف قره زیل ایله حیوانلری ایجه ایصلاندقندن سوکره اکایسی آتشدور یاقدر . چونکه فاره لر کومولسه بیله قانلرنده و طالافلرنده قالان میقروبلرک بر قاج آتی سوکره حالا حیاده اولدیلری کورلشدور .

فاره دلیکارینی طبعیاق ده لازمدر . بونک ایچین اک ایی اصول چینه قو ایله طبعیاقمقدر .

خسته لئی فاره لردن انسانلره نقل ایدن واسطه ده محقق صورتده پیره لر بعضی مؤلفلرک قولنه کورده ده معهود قاره سینکاردور . بناء علیه بو کوچک مضرلرله ده مجادله ایتک ضروریدر . بونک ایچون اک قولای اصولده قره زیل ایله پارکله لری هرکون صولامق و فورمول مایقنی یاوان قابله قویارق سینکلی برلره بر اققدر . قره زیل و فورمولی هرکس اجزاخانه لردن تدارک ایدیلر . افرادک ، عائله لک بو خصوصاتی تأمین ایتدکن سوکره یابه چنی اک مهم شی بردن بره تیخرمه و شدفلی آتش ایله باشلایان هر خسته لئی دو قنورده کوسترمکدر . کورن دو قنورک وظیفه سی ده بوسره ده کی وبای خاطره کتیره رک سؤالرخ اوکا کوره صوری و شنبه ایدرسه دؤخال مأمورین صحیه خبر ویرمکدر . چونکه بوندی سوکره مسئله شخصک محافظه سی شکندن چیقار خلقک محافظه سی شکله کپور .

بوراده محترم دو قنورده خلقک محافظه سی ایچون نه یابیله چنی صوردق :

— اولا تجرید ، ویمکن اولدینی قدر شهر دن اوزاق بر تیرید خانه ده تجرید ، دیدی و علاره ایتدی :

« وبا چیقان یری وجواری ده زنفکته ایتک فاره لرینی اولدیرمک و یاقنی ، وجوارینده کی انسانلری آشیلامق . آشی اگر دو قنور (هافکین) اصولیه استحضار اولنور ایسه هیچ شبهه سز آتی آی مصافیت بخش ایدر . فقط بو آشینک استحضاری ایچین ایکی آی قدر مدت لازمدر . شیمدی استانبوله یابیلان آشیلر ده مؤثر در . هر حالده ایکی آی اوج آی مصافیت ویره چکر ظن ایدرم ، آشی هیچ تهاکک سزدر . خسته لرله تماس ایدنلر خسته لقی محله سنده بولانلر بو آشیلرله مطلقاً آشیلامیدور . آشی یو بوک بر خسته لقی یابغاز . برده خسته لقدن قورویچی و خسته لئی ایی ایدیچی بر سروم واردر . بوده قوللانیلر . آشینک درجه تأثیری حقه نده سز شونی سویله ییم که هندستانده آشیالانلر آره سنده آنجق یوزده بشی کشی وبایه طوعولش و بولرک اکثریتی ایی اولشدور . دو قنور نهاد رشادک بزه قیصه و فقط مهم و صریح معلوماتی ویردکن سوکره کندیسنه تشکر ایتک .

معلوم اولدینی اوزره دو قنور نهاد رشادک اطفال خسته خانه سنده کی وبایلری تدای به مأمور ایدلشدور . بز اوله ظن ایدیورمک که نهاد رشادک بکک بو خصوصده بالفعل ، بالتجربه حاصل ایتدیکی وقوف و اختصاصدن یالکر بو صوله دکل وبایله مجادله خصوصنده ده استفاده ایدلی ایدی .

